

НЭ'МА ПАУЛОС ГАЛАТИЙАР'А

Пешготьна институте

Галатйа Асйа Бьч'укда қэзакэ Р'омайе бу. Паулос дэма р'еуитийа шандитийа^Ф хвэйя пешьнда бажаред Энтакйа Пьсидйае, Листра, Дербэ, Қонйайеда һ'име щьвинед^Ф бавэрмэнда авитьн у өса жи щарэке йан дө щара чуйэ вьр (К'аред Шандийа 13:13-14:26, 16:6; 18:23).

Ле бале пэй Паулоср'а, чава щийед дэрэкэ, өса жи нава Галатйайеда даннасинкьред башқэ хатьн у щьвина ван т'эвиһэв кьрн.

Гава Мьзгинийа^Ф Мэсиһ бэла бу у нав мьлэтада һатэ қэбулкьрне, эв пьрс жи пешда һат у готьн: «Әве кө т'обэ^Ф дькэ гэрэке ль гора Қануна^Ф Муса^Ф бе сьнэткьрне^Ф, кө бьбэ мэсиһийе^Ф р'аст». Паулос һе пешда щьровэкьрбу, кө әв йэк т'ө щар нэ өса йэ. Чьмки әв р'ийа кө бавэрмэнда т'эви Мэсиһ дькэ йэк, әв бавэри^Ф йэ. Ле һьнэк хатьнэ нава щьвинед Галатйае, һьмбэри Паулос р'абун у готьн: «Гэрэке Қануна Муса бе хвэйкьрне, вэки бэр Хвэде р'аст бенэ һ'эсабе».

Бь ве нэ'ме Паулос дьхвазэ фькьред йед өса вэгэр'инэ бэрбь бавэрийа р'аст, чьмки әв бь һинкьрна нэр'аст жь бавэрийа хвэ хальфи^Ф бун. Әв сэрһатийа хвэ щьровэдькэ, дьбежэ чава әв у Барнабас^Ф чунэ Оршэлиме^Ф у т'эви шандийед майин хэбэр дан у чава Ақуб^Ф, Пэтрус^Ф у Йуһ'энна^Ф қөльхе ван қэбул кьрн у қайл бун, кө әв нава нэщьһуйа^Ф даннасин кьн. (Дьбэ кө Паулос бэ'са ве чуйина хвэйя Оршэлиме дькэ, йа кө К'аред Шандийа 15:1-4-да ньвисар ә).

Павлос изьне дьдэ хвэ кӧ эw хвэ шандийе Иса Мэсигь h'эсаб кэ. Эw пыштгърийе қӧльхе хвэ дькэ у дьбежэ, кӧ эw қӧльхе wi нэ жь алийе мэрвада^ф йэ, ле дайина Хвэде йэ у шандитийа wi бона мьлэтэд нэщъhu йэ.

Эw мерк'ими дьбежэ, кӧ мэрв пe Қанун қэдандьне ль бэр Хвэде р'аст найе h'эсабе, ле т'эне бь бawэркърне. Мэрв т'ӧ щар нькарэ we хьлазбуна^ф кӧ Хвэде дьдэ бь кьред хвэйэ қэнщ қазьнщ кэ. Ахърийе Павлос дьбежэ, кӧ э'мьре бawэрмэнда гэрэке бь азайийе у h'ьзкърне бэ, к'ижан кӧ Р'ӧh'e^ф Пироз бь бawэркърна мэрва п'ешк'еш^ф дькэ.

Сэрэщэма фькьра нэ'ме

Пешготьн (1:1-10)

h'ӧкӧме Павлос чава шанди (1:11-2:21)

Мьзгини к'эрэма Хвэде йэ (3:1-4:31)

Щабдари у азайийа бawэрмэнда (5:1-6:10)

Пашготьн (6:11-18)

Сьлавкърн

1 ¹ Эз Павлосе шанди^ф, нэ кӧ жь алийе мэрвада йан бь дэсте мэрва к'ьфшбуйи мэ, ле бь дэсте Иса Мэсигь у Бав^ф Хвэде, йе кӧ эw жь мьрне р'акър, ² эз бь h'эму бawэрмэндава т'эвайи бэрбър'и wэ щьвинед^ф Галатийаеда дьбьм.

³ Дэ бьра к'эрэм^ф у э'дьлайийа Хвэде Баве мэ у Хӧдан^ф Иса Мэсигь ль wэ бэ, ⁴ йе кӧ щанийа хвэ анэгори э'мьре Баве мэ Хвэде жь бэр гӧнед мэва да, wэки мэ жь ви зэмане ньнайи хьраб хьлаз^ф кэ. ⁵ Шькър жь Хвэдер'а h'эта-h'этайе! Амин^ф.

Р'асти т'эне Мьзгиникеда^Ф йэ

⁶ Эз э'щебмайи дьминьм, кө һун өса зу пышта хwэ дьднэ Хwэдеие кө бь сайа к'эрэма^Ф Мэсиһ гази wэ кър у бэре хwэ дьднэ мьзгиникэ дьн. ⁷ Р'аст мьзгиникэ дьн т'өнэ, ле һнэк һэнэ wэ т'эви һэв дькьн у дьхwазьн Мьзгинийа^Ф Мэсиһ бьгөһезьн. ⁸ Ле һэгэр эм йан мьльйак'этэк^Ф жи жь э'змен бе, мьзгиникэ өса бьдэ wэ к'ижан кө нэ мина we Мьзгинийе йэ, йа кө мэ дайэ wэ, бьра ньфър' ль wi бэ! ⁹ Чава мэ пешда гот, ньһа жи диса дьбежьм: һэгэр йэк мьзгиникэ нэ мина we Мьзгинийа кө wэ қэбул кър бьдэ wэ, бьра ньфър' ль wi бэ!

¹⁰ Чьма эз ньһа дькьм мэрьв жь мьн р'ази бьн, йан Хwэде? Йан гэло эз дькьм кө ль мэрьва хwэш бем? һэгэр мьн һе бьхwэста эз ль мэрьва хwэш бьһатама, мьн нькарьбу эз бьбума хөламе Мэсиһ.

Чава Хwэде Павлос кърэ шанди

¹¹ Эз we йэке ль wэ дьдьмэ һ'эсандьне хушк-бьрано, кө эw Мьзгинийа мьн даннасин кър, нэ йа мэрьвайи йэ.

¹² Мьн эw жь мэрьва нэстанд, нэ жи жь кэсэки һин бум, ле Иса Мэсиһ мьнва э'йан кър.

¹³ Wэ бона беп'эргалийа мьнэ бэрейэ нава щьһутийеда бьһистийэ. Мьн беһ'эсаб щьвина Хwэде дьзеранд у эw хьраб дькър. ¹⁴ Эз нава щьһутийеда^Ф жь гэлэк һэвалед хwэйэ щьһу пешдатыр чубум, алийе р'aw-р'ьзьма^Ф калбавада жи гэлэки хwэйихирэт бум. ¹⁵ Ле гава Хwэде хwэст, (йе кө эз бьжартьм, чахе эз һе зьке дийа хwэда бум у бь к'эрэма хwэ эз к'ьфш кърьм,) ¹⁶ Көр'е хwэ мьнва э'йан кър, кө нава нэщьһуйада^Ф wi даннасин кьм, һьнге мьн шешьра хwэ т'ө кэси нэхьст, ¹⁷ нэ жи р'абумэ Оршэлиме,

щэм эвед кө бэри мьн бьбунэ шанди, ле эз пер'а-пер'а чумэ Өрэбьстане у диса вэгэр'ийамэ Шапе. ¹⁸ Паше се сала шунда р'абумэ Оршэлиме, кө Пэтрус^{Ф*} бьбиньм у панздэһ р'ожа щэм ви мам. ¹⁹ Ле бэле жь шандийед майин мьн т'ө кэс нэдит, пештьри Ақубе^Ф бьре Хөдан. ²⁰ Чь кө вэр'а дьньвисьм, эз бэр Хвэде бехельф дьбежьм. ²¹ Паше чумэ алийед Сурйайе у Киликйайе. ²² Ле щьвинед Мэсиһэ Щьһустанеда^Ф эз р'у бь р'у нас нэдькьрьм. ²³ Вана т'эне бьһистьбу кө: «Әве вэхтэке эм дьзерандьн, ньһа хвэха ве бавэрийе^Ф даннасин дькэ, к'ижан ви вэхтэке хьраб дькьр». ²⁴ У бона мьн шькьри дьданэ Хвэде.

Павлос у шандийед майин

2 ¹ Паше чардэһ сала шунда т'эви Барнабас^Ф диса р'абумэ Оршэлиме, Тито жи мьн т'эви хвэ бьр. ² Эз чум, чьмки Хвэде бэр мьн вэкр, кө һэр'ьм. У мьн эв Мьзгини ль ван да һ'эсандьне, йа кө эз нава нэщьһуйада даннасин дькьм, ле эв йэк мьн йед сэрэкэр'а башқэ дьгот. Мьн нэхвэст кө эз бадихэва^Ф бьбэзьм йан бэзибьм. ³ Ле һ'эта Титойе т'эви мьн кө йунан бу, п'ейи сэр ви жи нэкрьнэ, кө бе сьнэткрьне^Ф. Эв пьрс пешда һат, ⁴ чьмки чэнд бьрайед дэрэв шулькинэ нава мэ, вэки щэ'сусийе азаййа мэ бькьн, йа кө бь сайа Мэсиһ Иса мэ дэст анийэ. Вана дьхвэст эм бькьрана бьндэст. ⁵ Ле мэ қэт дэқэке жи гөр'а^Ф ван нэкр, кө р'астийа Мьзгинийе нава вэда һ'имгьрти бьминэ.

⁶ Ле бона ван жи, йед кө сэрэкэ к'ьфш дьбун, (қэт хэма мьн нинэ, кө эв бэре чь бунэ, Хвэде фьрқийе

* 1:18 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Кифас». «Кифас» бь зьмане арами^Ф те фэ'мкрьне: «Пэтрус».

накэ нава мэрва), ван сэрэка жи т'ө тыште ну мынр'а нэготын. ⁷ Ле сэрбара-сэрда дитын кө ль мын хатийэ спартыне, wэки эз Мызгинийе бьдмэ нэщъхуйа*, чава кө ль Пэтрус жи хатийэ спартыне, wэки Мызгинийе бьдэ щъхуйа^{ф**}. ⁸ Чьмки Хwэдейе кө Пэтрус кьрэ шандийе щъхуйа, һэма wi жи эз кьрмэ шандийе нэщъхуйа. ⁹ Гава Аqуб^ф, Пэтрус* у Йуh'эннайе^ф кө «Стун» дьхатынэ h'эсабе, бона we к'эрэма кө мынр'а хатьбу дайине пе h'эсийан, дэстед хwэйэ р'асте чава нишана т'ьфаqийе^ф данэ мын у Барнабас. Эw qайл бун, кө эм һэр'ьнэ нава нэщъхуйа у эw жи һэр'ьнэ нава щъхуйа. ¹⁰ Т'эне ван һиви кьр, кө эм бэлэнгаза бир нэкьн, йа кө эз хwэха жи дэмана we йэкеда мэ.

Павлос шашийа Пэтрус һьлте^ф

¹¹ Ле гава Пэтрус хатэ Энтакйайе, эз ашкэрэ мьqабьли wi р'абум, чьмки эwi шаш бу. ¹² Бэри хатьна чэнд мэрьвед кө Аqуб шандьбун, эwi т'эви нэщъхуйед бawэрмэнд нан дьхвар. Ле гава эwана хатьн, эwi хwэ дьда алики у вэдьк'ьшийа, жь тьрса эвед кө дьготын, гэрэке нэщъху бенэ сьнэткьрьне. ¹³ У щъхуйед бawэрмэндэ майин жи т'эви wi дөр'ути кьрын, h'эта кө Барнабас жи хальфи^ф, к'этэ нава we дөр'утийа ван. ¹⁴ Ле гава мын дит кө эwана нава р'астийа Мызгинийеда наминын, һынге ль бэр h'эмуйа мын готэ Пэтрус: «һэгэр тэ щъху йи, мина йэки нэщъху дьжийи у нэ мина щъхуйа, тэ чава дьки сэр нэщъхуйа, кө бьбьнэ мина щъхуйа?»

* 2:7 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Нэсьнэткьрийа».

** 2:7 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Сьнэткьрийа».

* 2:9 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Кифас».

Щьһу у нэщьһу һәр дө жи пе бавәрийе хьлаз^ф дьбьн

¹⁵ Эмә кө ә'сьле хвәда щьһу нә у нә жь «нэщьһуйед гөнәк'ар^ф» ьн, ¹⁶ заньн кө мәрвь бь кьред Қануне нькарә р'аст бе һ'әсабе, ле т'әне бь Иса Мәсиһ бавәркьрьне. Мә жи Мәсиһ Иса бавәр кьр, вәки бь Мәсиһ бавәркьрьне әм р'аст бенә һ'әсабе, нә кө бь кьред Қануне, чьмки т'ө қул-бәндә бь кьред Қануне нькарә р'аст бе һ'әсабе. ¹⁷ Аwa һәгәр әм дькьн бь Мәсиһ р'аст бенә һ'әсабе у we гаве хөйа бә, кө әм хвәха жи мина wan гөнәк'ар ьн, һьнге Мәсиһ бу вәк'иле гөна? Т'ө щар! ¹⁸ һәгәр әw тыштед мьн хьраб кьрьнә, диса дәстпедькьм чедькьм, әз нәһәқийа хвә дьдьмә избаткьрьне. ¹⁹ Чьмки әз бь Қануни бона Қануне мьрьм, вәки бона Хвәде бьжим. Әз т'әви Мәсиһ хач^ф бум, ²⁰ жь вьр шунда нә кө әз дьжим, ле Мәсиһ ә кө нава мьнда дьжи. У ньһа кө әз ви қальбида дьжим, бь Көр'е^ф Хвәде бавәркьрьне дьжим, йе кө әз һ'ыз кьрьм у щанийа хвә бона мьн да дәр. ²¹ Әз к'әрәма^ф Хвәде т'әхсир накьм, чьмки һәгәр р'астһ'әсаббун^ф бь Қануне буйа, кө өса йә Мәсиһ бадихәwa мьр.

Қанун у бавәри

З ¹ Гәли галатийед бех'ьш! К'е сәре вә т'ьжи кьр? * Нә ахьр Иса Мәсиһ ль бәр ч'ә'ве вә хачбуйи һатә дийаркьрьне? ² Әз т'әне ве йәке дьхвазьм жь вә бьзаньбьм: Вә Р'өһ'е Хвәде бь Қанун қәдандьне станд, йан бь Мьзгини бьһистьне у бавәрийа хвә же анине? ³ Чьма һун һақас бех'ьш ьн, кө вә бь Р'өһ'е Хвәде

* 3:1 Нав дәстньвисаред һьнәкада әв жи һәйә: «Кө һун гөр'а р'астийе нәкьн».

дэстпекър у ньһа бь мэрвайи хьлаз дькьн? ⁴ Наqас тьшт бадихэwa һатьнэ сәре wэ? Наqэwьмэ кö бадихэwa бьн!
⁵ Чьма эw Хwэдейе кö P'öh'e хwэ п'ешк'еши^ф wэ дькэ у нава wэда к'эрэмэта дькэ, бона Qанун qэдандьна wэ дькэ, йан бона кö wэ Мьзгини бьхист у бawэрийа хwэ же ани?

⁶ Мәсәлэ, бона Бьраһим^ф аһа ньвисар э: «Бьраһим бawэрийа хwэ Хwэде ани у эw йәк жер'а р'асти һатэ һ'әсабе»*. ⁷ Аwa заньбьн, йед кö бawэр дькьн эw ьн зар'ед Бьраһим. ⁸ Ньвисаре һе пешда дабу к'ьфше, кö Хwэде нәщьһу бь бawэрийе^ф we р'аст һ'әсаб бькьрана у зува Мьзгини дабу Бьраһим кö: «Бь тэ дöайе һ'әму мьлэта бьбэ»*. ⁹ Аwa әвед кö бawэр дькьн, т'әви Бьраһиме бawэрмәнд дöа ль wan те кьрьне.

¹⁰ Әвед кö хwэ спартьнә^ф кьред Qануне, эw бьне ньфьр'еда нә, чьмки ньвисар э: «Ньфьр' ль һәр кәси бә, йе кö нава һ'әму ньвисаред к'ьтеба Qанунеда наминә у наqәдинә»*. ¹¹ Ә'йан э т'ö кәс бь Qануне нькарә ль бәр Хwэде р'аст^ф бе һ'әсабе, чьмки ньвисар э: «Йе р'аст we бьжи, чьмки бawэр дькэ»*. ¹² Ле Qанун бь бawэрийе нинә, ле бәле чава ньвисар дьбежә: «К'и кö т'әмийед Qануне бьqәдинә! бь wan we бьжи»*. ¹³ Мәсиһ әм жь we ньфьр'а Qануне к'ьр'ин, эw дәwса мә к'әтә бьн we ньфьр'е, чьмки ньвисар э: «Ньфьр' ль wi бә, йе кö дарва те дардакьрьне»*.

* 3:6 Дәстпекун 15:6; P'омайи 4:3.

* 3:8 Дәстпекун 12:3; 18:18; 22:18.

* 3:10 Qануна Дöщари 27:26.

* 3:11 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Йе бь бawэрийе р'астһ'әсаббуйи we бьжи». һәбаqуq 2:4.

* 3:12 Qануна К'аһинтийе 18:5.

* 3:13 Qануна Дöщари 21:23.

¹⁴ Эв йэк бу, wэки бь Мэсн Иса дөайе Бьраһим бе сэр нэщһуйа, кө бь бавәрийе эм P'öһ'e создайи бьстиньн.

Созе Хwәде у Qанун

¹⁵ Хушк-бьрано! Эз тиньмэ сэр ә'дәте дьне. һәгәр йәки wәсийәтәк^ф т'әстиq кьрьбә, т'ө кәс нькарә we бәтал кә, йан жи тыштәки дьн сәрда зедә кә. ¹⁶ Аwa әw соз Бьраһим у зөр'әта wir'a һатьнә дайине. Ньвисаредә найе готье: «Зөр'әтед тә» чаwa бона гәләка, ле бона йәки: «Зөр'әта тә»* у әw зөр'әт Мэсн ә. ¹⁷ Аwa готи әз we йәке дьбежьм, әw wәсийәта кө пешда жь Хwәдеда һатьбу т'әстиqкьрьне, Qануна кө чарсьд си сали шунда дәрк'әт, нькарә өса бькә, wәки wәсийәта создайи qәwата хwә өнда кә. ¹⁸ Чьмки һәгәр wарти Qанунева гьредайи буйа, we создайинева гьредайи нибуйа, ле Хwәде бь соз п'ешк'еши Бьраһим кьр.

¹⁹ Иди мәрәме Qануне чь бу? Qанун сәрда зедә бу кө нәһәқи бе наскьрьне, һ'әта һатьна зөр'әта wi, к'ижанир'a соз дабу. Qанун жь алийе мьльак'әтада, бь дәсте навчетийа йәки* һатә дайине.** ²⁰ Бона wәсийәткьрьне навчети нә лазьм ә гава wәсийәт бь дәсте йәки те кьрьне у ль вьр әw йәк т'әне Хwәде йә.

Wар у хөлам

²¹ Аwa Qанун мьqабьли созед Хwәде йә? Т'ө щар! Бәле һәгәр qанунәк һәбуйа, кө бькарьбуйа жийин бьда, һьнге ә'сәйи р'астһ'әсаббун we бь qануне бьбуйа. ²² Ле ньвисар һ'әмуйа бьн һесиртийа гөнәда^ф дьдә к'ьфше, wәки чь

* 3:16 Дәстпелун 13:15; 24:7.

* 3:19 Әw йәк Муса^ф бу.

** 3:19 Qануна Дөщари 33:1-3; Ибрани 2:2; К'аред Шандийа 7:38, 52.

кө бь Иса Мәсiһ бавәркьрьне һатьбунә создайине, бавәрмэндар'а бенә дайине.

²³ Бәри һатьна бавәрийе, әм бьн дәсте Қанунеда чава гьрти дьһатьнә хвәйикьрьне, һ'әта хөйабуна we бавәрийе кө we бьһата. ²⁴ Бь ви авайи Қанун бу т'әрбәтдаре^ф мә у әм бәрбьр'и Мәсiһ анин*, кө әм бь бавәрийе р'аст бенә һ'әсабе. ²⁵ Ле ньһа кө бавәри һат, әм иди нә бьн дәсте т'әрбәтдаре Қанунеда нә.

²⁶ Бь бавәрийе һун һ'әму йәктийа Мәсiһ Исада лауед Хвәде нә.* ²⁷ һун һ'әму кө йәктийа Мәсiһда һатьнә ньхөмандьне^ф, вә Мәсiһ сәр хвә вәргьртиә. ²⁸ Иди фьрқи нә нава щьһу у нәщьһуйада һәйә, нә нава хөлам у азайада, нә жи нава мера у жьнада, чьмки һун һ'әму жи йәк ьн йәктийа Мәсiһ Исада. ²⁹ У һәгәр һун п'ара Мәсiһ ьн, вәки өса йә зөр'әта Бьраһим ьн у вәред ви сози нә.

4 ¹ Ава әз дьбежьм, вәре кө хвәйе һәр тышти йә, ле һ'әта кө хьшим ә, жь хөлем найе фьрқиқьрьне. ² Әв бьн дәсте хвәйқьрийа у хәмк'ешада йә, һ'әта ви вәхте кө баве к'ьфш қьрийә. ³ Әса жи әм гава һе р'өһ'анида «хьшим» бун, мә хөламти сьхьред^ф ве дьнйайер'а* дьқьрьн. ⁴ Ле гава вәхт пер'а гьһишт, Хвәде Көр'е хвә шанд, кө жь к'өлфәте^ф бу у к'әтә бьн Қануне, ⁵ вәки йед бьн Қануне аза кә у әм жи бьбьнә лауед

* 3:24 Аһа жи те фә'мқьрьне: «Қанун бу т'әрбәтдар һ'әта һатьна Мәсiһ».

* 3:26 Аһа жи те фә'мқьрьне: «һун һ'әму жи кө Мәсiһ Иса бавәр дьқьн, лауед Хвәде нә».

* 4:3 Бь готьнәкә дьн: «Қәват йан һ'өнөрәд р'өһ'ед ве т'әбийәтеда, йан жи р'ав-р'ьзм у қәйдә-қанунед ве дьнйайе».

Хwәде. ⁶ Аwа хун кö лавед шийә гъһишти нә, Хwәде Р'öh'e Кöр'e хwә шандә нава дьле мә, кö гази Хwәде дькә: «Абба^Ф!» awа готи «Баво!» ⁷ Бь ви аwайи иди тö нә хöлам и, ле лав и у һәгәр лав и, öса жи Хwәде тö кьри ware хwә.

Хәмгинийа Павлос бона галатийа

⁸ Бәре, гава wә Хwәде нас нәдькьр, wә хöламти йед öсар'a дькьрн, кö р'аст нә хwәде бун. ⁹ Ле ньһа кö wә Хwәде нас кьрийә, ле бәле Хwәде жи хун нас кьрнә, һун чава диса вәдьгәр'нә сәр ван сьхьред ве дьнейә бeдәwатә нә т'ö тьшт у диса дьхwазьн хöламтийе ванр'a бькьн? ¹⁰ һун göh дьднә р'ождә һ'есаb, мәһа, р'ожгар у сала. ¹¹ Эз бона wә дьтьрсьм, кö әw шьхөле мьн бона wә кьрийә дәйа һәр'ә.

¹² Эз һиви жь wә дькьм хушк-бьрано, бьбьнә мина мьн, чьмки әз жи мина wә бумә. Wә т'ö зийан нәдайә мьн. ¹³ һун заньн кö щара пешьн бесьһ'әтийа қальбе мьн бу мә'ни, мьн Мьзгини да wә. ¹⁴ У чь кö һатә сәре қальбе мьн, әw йәк бу щер'ьбандьнәк^Ф бона wә, ле диса wә эз бeһöрмәт нәкьрьм йан пышта хwә нәда мьн, ле wәкә мьлийак'әтәки Хwәде эз қәбул кьрьм у wәкә Мәсиһ Иса. ¹⁵ Әw шабуна wә чава бу? Эз wәкә шире хwә, һәгәр жь дәст wәва бьһата, wәйе ч'ә'ве хwә жи дәрхьста бьда мьн. ¹⁶ Иди эз бумә дьжмьне wә, wәки мьн wәр'a р'аст хәбәр дайә?

¹⁷ Әwед майинә кö к'әтьнә дәмана wә, әw хера wә нахwазьн, ле бәле әwana дьхwазьн wә жь мьн бьқәтиньн, wәки һун бьк'әвьнә дәмана ван. ¹⁸ Қәнщ ә кö мәри дәмана қәнщийеда бә у нә кö т'әне гава эз нава wәда бьм, ле һәр гав. ¹⁹ Лавед мьн, эз ньһа диса бона wә мина еша

к'олфэта дьк'ышиньм, һ'эта кӧ Мәсһиһ нава вәда бьгьһижә.
²⁰ Хвәзи эз ньһа ль щәм вә бума у мын тьһәре хәбәр дана
 хвә бьгӧһаста, чьмки эз бона вә нава мьталада мә!

Мәсәла һащәр^ф у Сәрайе

²¹ Жь мьнр'а бежьн, һун кӧ дьхвазьн бьн Қанунеда бьн,
 вә нәбьһистийә Қанун чь дьбежә? ²² Ньвисар ә кӧ: «Дӧ
 кӧр'ед Бьраһим һәбун, йәк жь щарийе бу, йәк жи жь жьна
 аза». ²³ Әвә жь щарийе бу, әв бь бьһят'а мәрьвайе бьбу,
 ле әвә жь жьна аза бу, әв ль гора созе Хвәде бу. ²⁴ Әва
 йәка щур'әки майин те фә'мкьрьне, әв һәр дӧ жьн дӧ
 пәйман^ф ьн: Йәк жь ч'ийайе Синайе^ф, бона хӧламтийе
 тинә, әв һащәр^ф бу. ²⁵ һащәр Ә'рәбьстанеда те һ'әсабе
 ч'ийайе Синайе у һьмбәри Оршәлима ньһа дьбә, кӧ зар'ед
 хвәва хӧламтийе дькә. ²⁶ Ле йа аза, әв Оршәлима жорьн
 те һ'әсабе, кӧ әв дийа мә һ'әмуя йә.* ²⁷ Чьмки ньвисар ә:

«Ша бә, безӧр'әта кӧ тә зар' нәданин.

Бь әшқ бьстьре, дәнґ бьльнд кә,

кӧ еша зар'анине тә нәк'ьшанд.

Чьмки зар'ед тә мербәр'дайийе

ве жь зар'ед йа хвәйимер гәләктър бьн»*.

²⁸ Ава һун* хушк-бьрано, мина Исһақ^ф зар'ед ви сози
 нә. ²⁹ Ле чава һьнґе әвә жь мәрьвайе бьбу, йе жь алийе
 Р'ӧһ'да дьзеранд, ӧса жи ньһа. ³⁰ Ле ньвисар чь дьбежә?
 «Әвә щарийе кӧр'е вева бәрде дәрхә, чьмки кӧр'е щарийе

* 4:26 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Ле Оршәлима жорьн аза йә, әв дийа мә
 йә».

* 4:27 Ишайа 54:1.

* 4:28 Нав дәстньвисаред һьнәкада дәвса «һун» «әм» һәйә.

гэрэке т'эви көр'е жьна аза war нэбэ»*. ³¹ Аwa хушк-бьрано, эм нэ зар'ед щарийе нэ, ле зар'ед йа аза нэ.

Азайийа хwэ хwэй кьн

5 ¹ Бона азайийе Мэсiн эм аза кьрнэ! We азайийе qэвин бьгьрн у диса нэк'эвнэ бьн wi нире хöламтийе.

² Бьбьнен, эз Паулос wэр'а дьбежым: һэгэр һун бьһельн кө һун бенэ сьнэткьрне, Мэсiн т'ö к'аре надэ wэ. ³ Эз һэр мэрвэкир'а диса мерк'ими дьбежым, йе кө изьне дьдэ хwэ кө эw бе сьнэткьрне, эw дэйндар э кө т'эмамияа Qануне бьqэдинэ. ⁴ У һэгэр һун бь Qанун qэдандьне дьхwазьн р'аст һ'эсаб бьн, wэки öса йэ һун жь Мэсiн qэтийайи нэ у жь к'эрэме к'эти нэ. ⁵ Ле чь жь мэ дьк'эвэ, эм бь сайа Р'öh'e Пироз у пе бawэрийе һ'эйра we р'астһ'эсаббунедэ нэ, йа кө эм теда гöман ьн. ⁶ Чьмки йэктийа Мэсiн Исада, нэ сьнэткьрн тыштэк э, нэ жи нэсьнэткьрн, ле сэри бawэри йэ кө бь һ'эзкьрне йа хwэ дькэ.

⁷ һун р'энд пешда дьчун! К'е һун данэ сэкьнандьне, кө ельми^ф р'астийе нэбьн? ⁸ Эва һелана нэ жь wi йэ, йе кө гази wэ кьрийэ. ⁹ «Һьнэк һэвиртър'шк^ф т'эмамияа һэвир һьлтинэ». ¹⁰ Ле эз бь йэктийа мэйэ Хöданда wэда гöман ьм, кө һуне тыштэки майин нэфькьрн, ле эwe фькьред wэ т'эви һэв дькэ we сэр бэла хwэ вэбэ, к'и жи һэбэ.

¹¹ Ле эз хушк-бьрано, һэгэр һала һе сьнэткьрне даннасин дькым, иди чьма темэ зерандьне? Wэки öса йэ гэрэке т'ö кэсе жь хаче Мэсiн п'ышк^ф нэбуя. ¹² Хwэзи

* 4:30 Дэстпелун 21:10.

йед кӱ фькьред вэ т'эви һэв дькьн, хвэха хвэ к'океда жи бьбьр'ийана!

¹³ **Һун!** азайийер'а һатьнэ газикьрьне хушк-бьрано, ле т'эне эв азайийа вэ бьра нэбэ мәщала хвэстьна бьнйат'а инсен. Дәвса we бь һ'зкьрьне һэвдӱр'а хӱламтийе бькьн. ¹⁴ Чьмки т'эмамийа Қануне бь ве готьне те сери: «һэвале хвэ вэкэ нэфса хвэ һ'з бькэ»*. ¹⁵ Ле һэгэр һун дэв бавежьнэ һэвдӱ, һэвдӱ бьхвьн, мьрати хвэ бьн, кӱ к'ока һэвдӱ нэйньн.

Бәред Р'ӱһ'е^ф Пироз у бьнйат'а мәрвьайе

¹⁶ Ава эз дьбежьм, бь сайа Р'ӱһ'е^ф Пироз бьмэшьн у һуне хвэстьнед бьнйат'а инсен нэкьн. ¹⁷ Чьмки хвэстьна бьнйат'а инсен мьрабьли Р'ӱһ' э, Р'ӱһ' мьрабьли бьнйат'а инсен э. Эв һэр дӱ ль һэв накьн, лэма һун нькарьн хвэстьнед хвэ бькьн. ¹⁸ Ле һэгэр һун бь Р'ӱһ' тенэ р'ебэрикьрьне, һун нак'эвьнэ бьн дәсте Қануне.

¹⁹ Ава кьред бьнйат'а инсен э'йан ьн: Бенамуси, һ'эрами^ф, толти, ²⁰ п'утп'арьсти^ф, пирэсерти, нэйарти, шэр'-дэ'w, һ'эвсуди, һерск'этьн, һэвр'ьк'и*, дӱтирэти, щӱдэти, ²¹ ч'э'ве хьраб, меркӱжи*, сэрхвэш, куч'ьксанти у чь кӱ мина ван ьн. Эз ньһа вэр'а дьбежьм, чава кӱ мьн пешда жи вэр'а готьбу, кӱ йед ван тышта дькьн, П'адшатийа^ф Хвэде war набьн.

²² Ле бәред Р'ӱһ' эв ьн: һ'зкьрьн, шабун, э'дльлайи, сәбьркьрьн, ширьнайи, қәнци, амьни, ²³ мьлукти, хвэгьртьн. һьндава ван тыштада қанун т'ӱнэ. ²⁴ У эвед

* 5:14 Қануна К'аһинтийе 19:18.

* 5:20 Аһа жи те фәмкьрьне: «Т'эне хвэр'а».

* 5:21 Нав дәстньвисаред һьнэкада «меркӱжи» т'ӱнэ.

кө п'ара Мәсiһ Иса нә, бñйат'а хwә бь т'әви тәмед хьраб у һавьжийава сәр хач кöштñнә. ²⁵ Әм кö бь сайа Р'öh' дьжин, бь р'ебәрийа Р'öh' бьмәшñн. ²⁶ Әм к'öбар нәбñн, агьре һәв гөр' нәкñн у һ'әвсудийе ль һәвдö нәкñн.

Баред һәвдö һьлдñн

Б¹ Хушк-бьрано, һәгәр йәк нәһәқикеда бе гьртñне, һун кö р'öh'ани нә, ви биньнә сәр р'ийа р'астийе, ле бь р'öh'e мьлуктийе. Ле һаш жь хwә жи һәбñн, кö һун нәк'әвñнә щер'ьбандñне. ² Баред һәвдö һьлдñн у бь ви авайи һуне қануна Мәсiһ бьқәдиньн. ³ һәгәр йәк хwә дәвса тыштәки датинә у хwәха нә т'ö тышт ә, әв хwәха хwә дьхапинә. ⁴ Бьра һәр кәс кьрьнед хwә бьдә сәр мезине у паши һннге жь хwә р'ази бә, нә кö хwә һьмбәри һәвалә хwә кә. ⁵ Чьмки һәр кәсе хөрщә хwә һьлгьрә.

⁶ Әве һини хәбәра Хwәде дьбә, гәрәке һәр тыштед қәнщ т'әви дәрсдәре хwә п'ар кә. ⁷ Нәхапñн, Хwәде набә пек'әни. Чьмки мәрвь чь дьчинә, we жи дьчñнә. ⁸ К'и кö бона бñйат'а хwә дьчинә, әве жь we бñйат'e мьрьне бьчñнә, ле к'и кö бона Р'öh' бьчинә, we жь Р'öh' жийина^ф һ'әта-һ'әтайе бьчñнә. ⁹ Жь қәнщикьрьне жи ащьз нәбñн, чьмки әме вәхтда бьчñнñн һәгәр әм нәдñнә дәр. ¹⁰ Ава һ'әта кö вәхт дәстед мәда йә, һ'әмуяр'а қәнщийе бькñн, илаһи^ф нәфәрәд мала Хwәдер'а.

Т'әми у сьлавед ахьрийе

¹¹ Дина хwә бьдñне, әз бь чь һ'әрфед гьр ньһа вәр'а дньвисьм. ¹² Әвед кö дьхвазьн жь дәрвава хwә бьдñнә к'ьфше, әв п'ейи сәр вә дькñн, кö һун бенә сьнәткьрьне. Ле әвана ве йәке дькñн, кö т'әне бона хаче Мәсiһ әв нәйенә зерандñне. ¹³ Әвед хwәйисьнәт хwәха Қануне

хвэй накън, ле дьхвазън кӧ һун бенэ сьнэткърне, вэки эw бь нишана қальбе вэйи мэръвайи бьфьр'ън. ¹⁴ Ле жь мьн! нак'эвэ кӧ эз бь тыштэки дьн бьфьр'ъм, пештьри бь хаче Хӧдане мэ Иса Мэсиһ, бь к'ижани дьнйа бона мьн хачбуйи йэ, эз жи бона дьнйае. ¹⁵ Бэле нэ сьнэткърн тыштэк э, нэ жи нэсьнэткърн, ле сэри эw э, кӧ бьбьн э'фьринэки ну. ¹⁶ Дэ бьра э'дълайи у р'э'м сэр wan һ'эмуйа бэ, к'ижанед кӧ анэгори ве йэке дьжин у өса жи сэр Израела^{Ф*} Хвэде бэ.

¹⁷ Жь вьр шунда бьра т'ӧ кэс зэ'мэте нэдэ мьн, чьмки мьн даха бьринед Иса һьлдайэ сэр бэдэна хвэ. ¹⁸ Дэ бьра к'эрэма Хӧдане мэ Иса Мэсиһ т'эви р'ӧһ'е вэ бэ хушк-бьрано. Амин.

* 6:16 «Израел» р'ӧһ'ани те фэ'мкърне (Р'омайи 3:28-29; 9:6-29; Галати 3:28-29).